

„Egy egyetem egyik legnemesebb feladata a tudás gyarapítása és széleskörű terjesztése – nem csupán az egyetem hallgatói, hanem a társadalom valamennyi tagja számára.”

Daniel Coit Gilman
a Johns Hopkins University első elnöke
(1878)

DEBRECENI EGYETEM
EGYETEMI ÉS NEMZETI KÖNYVTÁR

Éves beszámoló

DEBRECENI EGYETEM
EGYETEMI ÉS NEMZETI KÖNYVTÁR

2013

2013-BAN IS TÖBB MILLIÓ LÁTOGATÓ

A DEENK hét könyvtári egysége az egyetem öt kampuszán, 25 szolgálati ponton összesen 3 806 m² olvasói térben, 917 férőhellyel (273 számítógépes) átlagosan heti 55 óra nyitvatartási időben áll rendelkezésre. Az Élettudományi Könyvtárban a téli vizsgaidőszakban kísérleti jelleggel éjfélig hosszabbítottuk meg a nyitva tartást, mely igen népszerűnek bizonyult, de hosszú távú üzemeltetéséhez stabil megoldásra van szükség.

A hozzánk betérő hallgatók körében a hagyományos szolgáltatások (helyben olvasás, kölcsönzés, hosszabítás) mellett rendkívül népszerű a wifi használata, melyhez szakszerű segítséget is kapnak.

Virtuális tereinkbe az egyetem oktatói gyakran anélkül lépnek be, hogy észrevennék: valójában a könyvtárban vannak. Az elektronikus adatbázisok, folyóiratok és e-könyvek automatikus elérése azonban nem csak az egyetem kampuszain biztosított, hanem az ún. proxy szolgáltatással otthonról vagy a világ bármely pontjáról egyszerűen és problémamentesen hozzáférhetők az előfizetett tartalmak.

A NEMZETI ÉRTÉKEK SZOLGÁLTATÁSA TOVÁBBRA IS KIEMELKEDŐ FELADAT

Gyűjteményünk joggal nevezhető unikálisnak. Az egyetem oktatási-kutatási területeinek megfelelő szakirodalmat 1952 óta nemzeti gyűjtemény egészíti ki. Az ún. kötelepéldányok azonban nem csupán a presztízs miatt fontosak: ezek biztosítják, hogy a szakirodalmi ellátottság minden körülmények között folyamatos maradjon. A formai vagy tartalmi szempontból önálló egységeket különgyűjteményekbe szervezzük, melyek közül 2013-ban a grafikák kerültek reflektorfénybe a DOTE Elméleti Galériájában rendezett kiállítás keretében.

2013-ban - a folyóiratokat nem számolva - 31 706 tétellel (könyv, CD, DVD, térkép, kotta, kézirat) gyarapodott könyvtárunk állománya, összesen 44,38 millió Ft értékben. A gyarapodás 70%-a kötelepéldányként, 15%-a vásárlás, 15%-a ajándék/csere címen került leltárba. A beszerzett dokumentumok 19%-a idegen nyelvű.

Nyomatott és online folyóiratok 203,6 millió Ft értékben (587 cím) központosított közbeszerzési eljárás keretében, míg további online folyóiratcsomagok, bibliográfiai adatbázisok és egyéb szolgáltatások az országos Elektronikus Információ Szolgáltatás vagy saját előfizetés eredményeként állnak az egyetem polgárainak rendelkezésére.

A könyvtár közel 68 450 regisztrált felhasználója 2 207 771 kölcsönözhető kötetet, 6 685 nyomatott és 42 594 elektronikus folyóiratot, valamint 43 adatbázist vehet igénybe. Szolgáltatásaink azonban messze túlmutatnak az egyetem falain: az országos könyvtárközi kölcsönzési forgalom 20%-át könyvtárunk bonyolítja.

A TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK HATÉKONY KÖZVETÍTÉSE ALAPVETŐ FONTOSSÁGÚ

A DEENK az elmúlt években fokozott figyelmet fordított az egyetem tudományos teljesítményét reprezentáló publikációk regisztrálására és archiválására. Létrejött a kutatók és kutatóhelyek egységes profil adatbázisa, az iDEa Tudóstér. A Tudóstér - az iDEa Portál részeként - a hasonló kereskedelmi és ingyenes profil-szolgáltatásoktól eltérően képes arra, hogy az egyes kutatói profilokat elhelyezze a tulajdonos publikációs- és kapcsolatrendszerében, illetve egyetemünk szervezetében. Egyedi szolgáltatás a kutatási pályázatok keretében keletkezett publikációk nyilvántartása, ami egyetlen link megadására egyszerűsíti az elszámolást, monitorozást. A profilok tartalma a folyamatos ellenőrzés, adatfeldolgozás és a kutatókkal történő kapcsolatépítés nyomán folyamatosan gyarapodik és tisztul. Jelenleg 1522 kutatói és 402 kutatóhelyi profilt találunk a rendszerben, melyek folyamatosan becsatornázásra kerülnek az egyetemi karok honlapjaira.

A publikációk nyilvántartása szempontjából fontos eredmény, hogy a Tudóstér 2013-tól összekapcsolódik a Magyar Tudományos Művek Tárával. A kutatók profiljukból RIS formátumban kinyerhetik és az MTMT oldalra feltölthetik publikációs listájukat. 2014 egyik célja a nyílt hozzáférésű tartalmak növelése a Tudóstérben, melytől az idézettség, a kutatások hatásának emelkedését várjuk.

A 2013. októberében megrendezett Open Access Week tapasztalatai szerint a Debreceni Egyetem lehet az első, amely hivatalosan is elindul a nyílt hozzáférés útján, s a tudományos eredmények hatékony disszeminációjával helyzeti előnybe kerülhet vetélytársaival szemben. Ez a folyamat közvetlen pozitív hatással lehet egyetemünk nemzetközi rangsorokban elfoglalt pozíciójára is.

FORDULÓPONT KÖVETKEZIK

2014 a könyvtár stratégiai periódusainak fordulóéve. A 2010-2014 ciklus fókuszában a könyvtári minőségbiztosítás, a kutatóegyetemi igényeknek megfelelő információk közvetítése, az integrált tartalomszolgáltatás rendszerének kialakítása, a folyamatos online rendelkezésre állás (7/24 szolgáltatás), az egyetemi tudásrendszert, valamint a nagy országos fejlesztések (Országos Dokumentum-ellátási Rendszer) álltak.

A társadalmi-technológiai-gazdasági változásokra reflektálva, valamint az előző évek tapasztalataira építve a 2014-2020 közötti ciklusban a könyvtár információközvetítői funkciója fokozatosan központi tartalomszolgáltató szereppé formálódik majd.

Ez az év a felhasználói igények felmérésén és részletes elemzésén alapuló stratégiaépítés időszaka lesz, mely kiegészül a könyvtár külső és belső kommunikációjában elengedhetetlen paradigmaváltással: a munkafolyamat-központú szolgáltatási szerkezetet felváltja a felhasználói igények által vezérelt struktúra. Határozott célunk továbbá proaktív módon bekapcsolódni az egyetemen folyó oktatási-, kutatási- és projekttevékenységekbe.

CÉLUNK A KUTATÁST ÉS OKTATÁST TÁMOGATÓ KOMPLEX RENDSZEREK ÉPÍTÉSE

A DEENK **Kutatástámogatási Rendszer** célja, hogy hozzájáruljon a Debreceni Egyetemen folyó kutatások hatékonyságához, növelje a tudományos eredmények láthatóságát, és szolgáltatási spektrumával támogatást nyújtson az ezzel kapcsolatos szerteágazó tevékenységekhez: a mindennapi kutatói munkától a publikálási folyamaton és a teljesítményértékelésen át az eredmények integrált reprezentálásáig.

Az **Oktatástámogatási Rendszer** a közelmúltban kifejlesztett szolgáltatásainkon (DEA, Moodle, TanDEm, PrintAnyWhere, MéDEa), valamint az egyetemen folyó információszerezési kurzusok aktív szereplőjeként szerzett tapasztalatokon és kapcsolatrendszeren alapul. A koncepció az új tanulási formákat, az elektronikus tartalmakat és az e-learninget helyezi a középpontba.

A kutatástámogatási rendszer moduljai:

- információforrások szolgáltatása
- kutatói kompetenciák fejlesztése, publikálási folyamat támogatása
- DUPress publikálási platform üzemeltetése
- a tudományos munka értékelése
- láthatóság, tudományos- és projekteredmények disszeminációja
- tudományos kommunikáció, open access

Az oktatástámogatási rendszer moduljai:

- tanulási környezet biztosítása
- információforrások rendszerezett szolgáltatása
- hallgatói kompetenciák fejlesztése
- digitális írástudás terjesztése
- költséghatékony elektronikus jegyzet- és tankönyvkiadás

A DEENK országos feladataival, nemzeti értékeinkre alapozó kultúrákövetítő szerepével, valamint az alapfeladatokat kiegészítő szolgáltatásokkal (fordító iroda, kötetzet, nyomda) változatlan minőségben áll a Debreceni Egyetem és Debrecen város polgárai, valamint a szélesebb közönség szolgálatában.

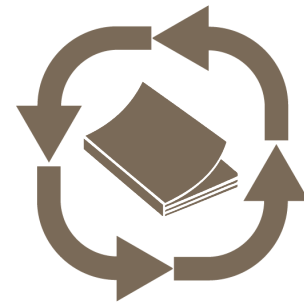
Könyvtárunk munkafolyamatai (rendelés, érkeztetés, leltározás, selejtezés) a Corvina-rendszerben immár teljesen automatizáltak. A gyűjteményhez való hozzáférés és a könyvtár használata is jelentősen kényelmesebbé vált az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően (beiratkozás Neptunon keresztül, online raktári kikérés és hosszabbítás, önkölcsönző pultok stb.). Ez a tendencia a jövőben különböző mobilalkalmazások és a felhőszolgáltatások bevezetésével tovább folytatódik.

A könyvtár szerepe az egyetem múltjának, hagyományainak és tradícióinak megőrzésében ill. közvetítésében is kiemelkedő. Az iDEa portál Tradíció szárnyát e gondolat jegyében hoztuk létre, melynek megfelelő tartalommal való feltöltése az előttünk álló időszak egyik elsődleges feladata lesz.

Az elmúlt évek eredményein és tapasztalatain alapuló stratégia kidolgozásával kell felkészülni a 2014-2020 közötti időszakra, hogy - az egyetem által támogatott - törekvéseink sikerre vezethessenek. A DEENK nemzeti, egyetemi és közgyűjteményi funkciói csak együtt, egymást kiegészítve tudják a leghatékonyabban szolgálni egyetemünk alapfeladatait. 2014-ben fokozott figyelmet és erőforrásokat fordítunk a kommunikációra, melytől erőteljesebbé és tudatosabbá válik a jelenlétünk az egyetemi struktúra különböző szintjein, mert csak így hasznosulhat a könyvtár fizikai és elektronikus állománya, szolgáltatásai, valamint a könyvtári dolgozók szakértelme a kutatási pályázatokban.

2013 számokban

DEBRECENI EGYETEM
EGYETEMI ÉS NEMZETI KÖNYVTÁR

521.548

kölcsönzött dokumentum

Legtöbbször kölcsönözve:

Építőipari műszaki iránynormák: építőipari kalkulációs
segédletek - 4289 alkalommal

60

GB napi adatforgalom

1480

a legrégebbi
könyvünk
megjelenési
éve

68.450 beiratkozott olvasó

fülhallgatók

6852

alkalommal
használva

7547 könyvtárközi kérés teljesítve

2013 számokban

DEBRECENI EGYETEM
EGYETEMI ÉS NEMZETI KÖNYVTÁR

2.288.744

online
látogatás

8486 új rekord a Publikációs Adatbázisban

249

hitelesített

PuLi (Publikációs Lista)

4.067

lefordított
oldal

161.310 letöltött tudományos folyóiratcikk

Legtöbbször letöltve:

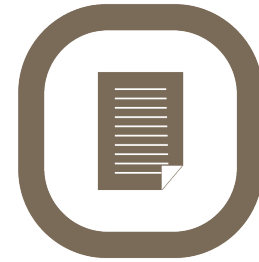
Nature

3.788 alkalommal

2013 számokban

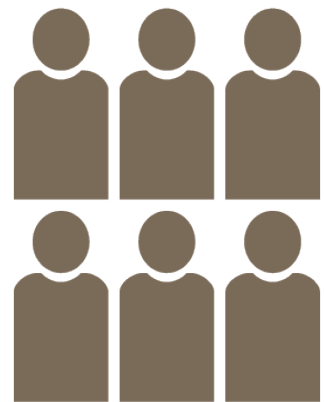
DEBRECENI EGYETEM
EGYETEMI ÉS NEMZETI KÖNYVTÁR

13

cikk az
Egyetemi Életben

18 kiállítás

125
munkatárs
(81 FTE)

6.684.016

Ft elnyert
pályázati
forrás

575

oktatott
óra

25

szolgáltatási
pont

2013 számokban

DEBRECENI EGYETEM
EGYETEMI ÉS NEMZETI KÖNYVTÁR

273

olvasói
számítógép

3.806

m² felhasználói tér

6.075.435

 dokumentum

16.224

digitalizált
dokumentum

49.279

elérhető
folyóirat

47.950

nyitva-
tartási
óra

180.389

megválaszolt
referenzs
kérdés